17

Boží muka

KATALOGOVÉ ČÍSLO	1000161918
KRAJ	Jihomoravský kraj
OKRES	Znojmo
OBEC S ROZŠÍŘ. PŮSOBNOSTÍ	Znojmo
OBEC	Šatov
ČÁST OBCE	Šatov
KATASTRÁLNÍ UZEMÍ	Šatov
NÁZEV OBJEKTU V GIS	boží muka
TYP	boží muka
KATEGORIE	objekt
SLOH	baroko
VZNIK	1705
TECHNIKA	sekání

MATERIÁL vápenec

ANOTACE

Pro širší znojemský region typická vysoce kvalitní sloupová boží muka s bohatou reliéfní výzdobou pocházející z kamenické dílny okruhu louckého kláštera, umístěná na V okraji obce.

HISTORICKÝ VÝVOJ

V oblasti jižně od Znojma se nachází z hlediska výskytu a typologie drobné sakrální architektury na Moravě pozoruhodný soubor kamenných božích muk renesančního typu příslušející časově do 20. a 30. let 17. století (1635, 1637 a nedatovaný vysoce kvalitní objekt patrně z 2. třetiny 17. století), ke kterému se v okolí Retzu dochovala skupina tří předchůdců datovaných do 80. a 90. let 16. století (1588, 1589 a 1595) a také jeden soudobý ekvivalent. V období barokním od 60. let 17. století na ně navazují kamenná pilířová a sloupová boží muka tradičně označovaná jako „loucký" typ, který se hojně dochoval na Znojemsku i Jaroslavicku, ale také v přiléhajícím Dolním Rakousku, zejména kolem Retzu a Laa an der Thaya. Štíhlé pilíře (později sporadicky také sloupy s entazí) vynášejí hranolové kaplice, sevřené vyloženými profilovanými římsami. Kaplice jsou obvykle na všech stranách prolomené orámovanými mělkými půlkruhově zaklenutými nikami (často s konchami), v nichž se nachází bohaté figurální reliéfy. Dříky bývají někdy zdobené vpadlinami, reliéfními rozetami či akantovými ornamenty, některé pak stále udržují starou, ještě pozdně gotickou formu zkosených hran dříků, ukončených přeťatými splávky. Kamenné stříšky mívají podoby kvadrátku, čtyřhranného výrazně konvexně vydutého tvaru, přecházejícího konkávním zúžením v reliéfně zdobený kamenný kříž s trojlaločným ukončením břeven (variantou je konvexně tvarovaný komolý jehlan rovněž ukončený kamenným křížem). Početný soubor raně barokních božích muk se nachází zejména kolem Šatova, Hnanic, Havraníků či Popic. Nesou obvykle sekaný nápis se jménem donátora a letopočet, který umožňuje tato půvabná díla zušlechťující krajinu Znojemska datovat do období od 50. let 17. století do 30. let 18. století.

POPIS

U zaniklé polní cesty východně od Šatova se v ploché zemědělské krajině tyčí kamenný pilíř božích muk. Ze základny zapuštěné v terénu vyrůstá patka vysokého štíhlého pilíře. Patka přechází přeseknutými trojúhelníky ve dřík se zkosenými hranami, který nahoře přeťatými sférickými trojúhelníky opět mění tvar v hranol. Hranolové završení dříku je ukončeno hlavicí tvořenou výžlabkem a zvonovnicí a shora nízkým komolým jehlanem. Východní strana pilíře nese stopy vandalských rytých nápisů - iniciály, severní strana pilíře obsahuje rovněž rytý kapitální nápis (dnes téměř nedochovaný) s nepatrnými stopy písmen: (SMI(LUJ) / --- / (CRISTE)) //. Na západní straně pilíře se pod profilovanou hlavicí dříku dochoval kapitální nápis se jménem donátora a datací vzniku díla: PHILIP SCHILER / AN(N)O 1705 //. Na komolém jehlanu je umístěna čtyřboká kaplice členěná mělkými nikami rámovanými reliéfními bramantovskými okny. V nikách vystupují reliéfní zobrazení Malé Kalvárie, sv. Antonína Paduánského s Ježíškem, Bičovaného Krista a Bolestného Krista. Kaplice je ukončena mohutnou římsou zespodu profilovanou výžlabkem a zvonovnicí, shora završenou nízkým komolým jehlanem, na němž spočívá čtyřboký konvexně vypouklý útvar podoby kvadrátku. Z kvadrátku vyrůstá latinský kříž s hranolovými, trojlaločně ukončenými břevny. Čelní strana kříže lemovaná reliéfní lištou nese uprostřed reliéfní iniciály IHS. Střední vodorovná linka písmene H je uprostřed segmentově zvlněná a doplněná tlapatým křížem. Pod iniciálami vystupuje reliéfní hořící srdce a neidentifikovaný emblém s otvorem uprostřed, výše ukončení břeven dekorují reliéfní rozety.

POPIS PAMÁTKOVÉ HODNOTY

Předmětná drobná sakrální architektura náleží do výše popsané skupiny plenérových skulpturálních

děl, která při své početnosti a náročností zpracování mimořádným způsobem obohacuje zemědělskou kulturní krajinu jižního Znojemska.

Zobrazit trvalý odkaz na tuto stránku

Stáhnout data v XLS

PAMÁTKOVÁ OCHRANA

• kulturní památka rejst. č. ÚSKP 48915/7-8315 - boží muka

Fáze ochrany: již není památkově chráněno

Chráněno: 3. 5. 1958 - 31. 12. 1987

Zobrazit na mapě

• kulturní památka rejst. č. ÚSKP 107296 - boží muka z roku 1705

Fáze ochrany: památkově chráněno

Chráněno: od 1. 11. 2024

Zobrazit na mapě

PLOŠNÁ PAMÁTKOVÁ OCHRANA

• památková zóna rejst. č. ÚSKP 2340 - Šatov

Fáze ochrany: památkově chráněno

Chráněno: od 22. 9. 1995

Zobrazit na mapě

NA PLOŠE KP/NKP/OP/NZ

• kulturní památka rejst. č. ÚSKP 107295 - boží muka z roku 1627

Fáze ochrany: památkově chráněno

Chráněno: od 1. 11. 2024

S
V
Z
J
Daniž
Šatov
Daniž
Daniž
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19